

הסדרים רגולטוריים חדשים הנוגעים לנותני שירותים פיננסיים מוסדרים מזכר לקוחות – בנקאות ומימון – מאי 2021

לקוחות יקרים,

נבקש לעדכנכם בדבר מספר הסדרים רגולטוריים חדשים הנוגעים לנותני שירותים פיננסיים מוסדרים וצפויים להכנס לתוקף במהלך החודשים הקרובים. עמידה בהוראות ההסדרים שיפורטו במזכר עשויה להצריך היערכות מוקדמת, ולפיכך ישנה חשיבות בקריאתן לעומק כבר בשלב זה. להלן סקירה כללית של עיקרי השינויים האמורים:

1. חוזר שמירת מסמכים – רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון

תחולה:

הוראות החוזר יחולו על כל נותן שירותים פיננסיים.

תאריך פרסום הוראות החוזר:

21 בדצמבר 2020.

תאריך תחילת הוראות החוזר:

כחצי שנה ממועד פרסום ההוראות (21.06.2021).

מטרת החוזר:

החוזר מבקש להבטיח התנהלות תקינה של נותני שירותים פיננסיים, הפעלת בקרה אפקטיבית על השירותים הניתנים על ידם וקיום ביקורת יעילה על ידי המפקח, באמצעות החלת חובת שמירת מסמכים הקשורים לעסקאות מול לקוחות, לרבות מסמכים דיגיטליים, לתקופה קצובה.

עיקרי החוזר:

- א- החוזר מחייב נותן שירותים פיננסיים לשמור מסמכים הקשורים לכל עסקה שביצע מול לקוחות, לרבות מסמכים דיגיטליים, **למשך 7 שנים ממועד ביצוע העסקה**. התייעוד יכול, בין היתר, תיעוד של פירוט ההוראה לנותן השירותים הפיננסיים והמועד בו ניתנה, וכן את זהות הגורם שביצע את הפעולה אצל נותן השירותים הפיננסיים.
- ב- החוזר כולל הוראות ספציפיות לעניין קבצי Log, ובפרט מטיל חובה לתעד ולשמור בקובץ ה-Log את כל ההוראות והפעולות המתבצעות במערכת הממוחשבת של בעל הרישיון לרבות אלו המתבצעות באופן אוטומטי. הוראות אלו חלות על נותן שירותים פיננסיים שהוא בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי או בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי או כל נותן שירותים פיננסיים בעל רישיון אחר אשר מתן השירות ללקוח מתבצע על ידו באמצעות מערכת ממוחשבת. בפרט, נקבע בחוזר כי קובץ ה-Log יכול לפרוט בדבר: (א) מהות הפעולה ותוכנה; (ב) זהות הגורם שביצע את הפעולה; (ג) הרשאות שניתנו למבצע הפעולה לגשת אל המערכת, לרבות מידע על כניסה של גורמים שאינם מורשים אל המערכת; (ד) מידע על ניסיונות שלא צלחו לביצוע פעולות במערכת; ו-(ה) מקור הגישה למערכת ומועד הגישה.

- ג- בנוסף קובע החוזר כי על קבצי ה-Log לאפשר פעילות שליפה ושחזור של מידע וכן דרישות אבטחה מינימליות.
- ד- על מנת להקל על בעלי הרישיון, נקבע בחוזר כי שמירה ותיעוד המידע שמקורו בקבצי Log, אינם חייבים להתבצע רק בפורמט של קבצי Log וניתן לבצעם גם באמצעים דיגיטליים אחרים.

לעיון בחוזר שמירת מסמכים ובדברי ההסבר לחוזר

2. חוזר בעניין הוראות לניהול אשראי צרכני – רשות שוק ההון, הביטוח והחסכון

תחולה:

הוראות החוזר יחולו על נותן שירותים פיננסיים שהוא בעל רישיון למתן אשראי, בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי ובעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי.

תאריך פרסום הוראות החוזר:

25 בנובמבר 2020.

תאריך תחילת הוראות החוזר:

כתשעה חודשים ממועד פרסום ההוראות (25.08.2021).

מטרת החוזר:

להבטיח התנהלות תקינה ואחראית של מתן אשראי על ידי נותן שירותים פיננסיים בהתנהלות מול לקוחות האשראי הצרכני בהליך ניהול האשראי הצרכני על שלביו השונים – העמדת האשראי ותמחורו, ניהול האשראי על ידי בעל הרישיון וגביית החוב.

עיקרי החוזר:

- א- החוזר מטיל על הדירקטוריון של בעל הרישיון חובה להתוות אסטרטגיה לניהול אשראי ליחידים ולמשקי הבית בפרט (להלן: "**אשראי צרכני**") ולפקח על יישומה.
- ב- החוזר מטיל על הנהלת בעל הרישיון חובה לכתוב ולתעד מסמך בדבר מדיניות האשראי הצרכני שלו, לוודא את היישום וההטמעה בפועל של מדיניות זו, לנהל מעקב אחר ציות בעל הרישיון למדיניות ולהוראות חוזר זה, לפקח על ניהול האשראי ולנהל מעקב.
- ג- החוזר קובע את הנושאים אליהם על ההנהלה להתייחס בקביעת מדיניות ניהול האשראי הצרכני:

- **העמדת האשראי הצרכני** – על ההנהלה לקבוע את סוגי האשראי; קווים מנחים להעמדת אשראי צרכני, לדירוגו, לתמחורו ההוגן ולמגבלות האשראי הנובעות מהם; מדדים להערכת יכולת הפירעון של מבקש האשראי ועוד. עם זאת, נקבע כי בנסיבות מסוימות בעל רישיון יוכל להעמיד אשראי גם שלא בהתאם למדיניות זו. במקרה כזה על בעל הרישיון לנמק בכתב את אותן נסיבות.

- **שיווק אשראי צרכני** – על ההנהלה לקבוע כללים לשיווק של אשראי צרכני וכן כללים נוספים לשיווק יזום של אשראי צרכני. החוזר כולל שורה של הוראות בעניין זה ובכלל זאת איסור פניה יזומה ללקוח צעיר, מתן אפשרות ביטול עסקה, תיעוד ושמירת נתונים, הוראות בדבר הצעת אשראי בנקודת מכירה ועוד.

▪ **גביית חובות** – על ההנהלה לקבוע מדיניות בדבר הדרכים והאופן שבהם בעל הרישיון גובה את חובותיו וכן כללים ברורים לשימוש במיקור חוץ לצורך גביה ובקרה על פעילות זו וכללים בדבר פתיחה בהליכים משפטיים לרבות הליכי הוצאה לפועל. החוזר כולל שורה של הוראות בעניין זה, דוגמת חובת מתן הודעה ללווה בדבר פיגור בפירעון האשראי, מתן הודעה בטרם פתיחה בהליך גבייה, הפרטים שיש לכלול בהודעות כאמור ועוד.

ד- החוזר קובע הנחיות בדבר **המחאת זכות של בעל רישיון**. בין היתר קובע החוזר כי בעל רישיון רשאי להמחות את זכותו אך ורק לבעל רישיון למתן אשראי או לבעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי או לגוף שפטור מהחובה לקבל רישיון לעניין מתן אשראי לפי הוראות החוק, ואשר מפקח על ידי רשות פיקוח בישראל, או רשות פיקוח במדינה החברה בארגון ה-OECD לעניין מתן אשראי. כמו כן, במקרה בו בעל הרישיון המחאה את זכותו, עליו להודיע על כך ללווה שזכותו הומחאה באופן מיידי. עם זאת, נקבע כי הוראה זו לא תחול על המחאת זכויות לקבלת החזר אשראי מלווה, שניתן במסגרת מערכת לתיווך באשראי, ובלבד שהמשך תפעול עסקאות האשראי נעשה באמצעות בעל הרישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי שבאמצעותה ניתן האשראי לכתחילה. הסיבה לכך היא שהמחאת זכויות בין מלווים בתוך המערכת אינה מהווה שינוי משמעותי עבור הלווה ועל כן אין צורך ליידע אותו בפרטים כאמור.

הוראות חוזר רשות שוק ההון, ביטוח חיסכון, הן חלק מתהליך קביעת סטנדרט אחיד באסדרה הנוגעת לפעילות העמדת אשראי לאנשים פרטיים בהיבטים הצרכניים. הוראות אלה מצטרפות להוראה מספר A311 לניהול בנקאי תקין (חוזר ח-06-2652) שפורסמה בתאריך ה-02.02.2021 על-ידי הפיקוח על הבנקים בשיתוף רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, החלה על תאגידים בנקאיים, חברות הבת שלהם וסולקים המעמידים אשראי צרכני. הוראה זו עתידה להיכנס לתוקף כתשעה חודשים ממועד פרסומה (02.11.2021).

[לעיון בחוזר הוראות לניהול אשראי צרכני שפורסם על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ודברי ההסבר לחוזר](#)

[לעיון בהוראה A311 לנוהל בנקאי תקין שפורסם על ידי הפיקוח על הבנקים](#)

3. צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי אשראי למניעת הלבנת הון ומימון טרור) (תיקון), התשפ"א-2021

תחולה:

הוראות הצו יחולו על נותני שירותי אשראי ונותני שירותים בנכס פיננסי.

תאריך פרסום הצו המתוקן:

14 במרס 2021.

תאריך תחילת הוראות הצו המתוקן:

כשמונה חודשים ממועד פרסום התיקון (14.11.2021). (למעט הדרישה לפי סעיף 7א(ב)(2) לצו, העוסקת בהחלת החובה להעביר את פרטי הזיהוי של מבצעי פעולות במטבעות וירטואליים, שתחילתה במועד שיקבע הממונה, וזאת כיוון שהטכנולוגיה הנדרשת ליישום הדרישה עדיין אינה נגישה דיה, כפי שפורסם באתר הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור ביום 24/03/2021).

מטרת התיקון:

מטרתו העיקרית של התיקון לצו היא להחיל הוראות הנוגעות למניעת הלבנת הון ומימון טרור, גם על הגופים החייבים בקבלת רישיון של נותני שירותים בנכס פיננסי בהתאם לחוק הפיקוח של שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), תשע"ו-2016.

עיקרי התיקון:

- א- נעשו התאמות לגבי החובות הכלולות בצו כך שיחולו גם על נותני שירותים בנכס פיננסי. בין היתר הוחלו על נותני שירותים בנכס פיננסי החובות הבאות: זיהוי והכרת הלקוח, בקרה שוטפת, ניהול רישומים ושמירת מסמכים ודיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור.
- ב- נוספו לצו הגדרות ייעודיות בקשר עם מטבעות וירטואליים: "מטבע וירטואלי", "כתובת ארנק של מטבע וירטואלי" וכן "סכום פעולה" במטבע וירטואלי. כמו כן, נוספו לרשימת הפעולות שיכול שייראו כפעולות בלתי רגילות לפי הצו המנויות בתוספת הרביעית לצו, פעולות ייחודיות לתחום הפעילות במטבעות וירטואליים.
- ג- הצו קובע הוראות ייעודיות ומטיל חובות הנוגעות לביצוע פעולות באמצעות שירות של העברות אלקטרוניות והעברות של מטבע וירטואלי.
- ד- הורחבה החובה לבדיקת פרטי זיהוי, כך שלצד החובה לערוך בדיקה בהתאם לרשימת ארגוני טרור ופעילי טרור המנויה בחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016, חלה חובה לערוך בדיקה בהתאם לרשימת הגורמים שהוכרזו כמסייעים להפצה ולמימון של נשק להשמדה המונית מכוח החוק למניעת הפצה ומימון של נשק להשמדה המונית, התשע"ח-2018.
- ה- נוספה אפשרות לזיהוי מקבל השירות באמצעות טכנולוגיה המאפשרת זיהוי חזותי בתוך ישראל ומחוץ לה, בהתאם להוראות הממונה.
- ו- נוספה דרישה לפיה במקרים בהם מתעורר חשש להלבנת הון או למימון טרור לגבי פעולות שביצע מקבל השירות, על נותן השירות לפנות למקבל השירות לקבלת מידע והסברים לגבי אותן הפעולות, ובמקרה הצורך לקבל אסמכתאות לכך ולעדכן בהתאם את רישומי מקבל השירות.

[לעיון בצו איסור הלבנת הון \(חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי אשראי למניעת הלבנת הון ומימון טרור\) \(תיקון\), התשפ"א-2021](#)

אנו עומדים לרשותכם ומזמינים אתכם לפנות אלינו בכל שאלה.

*מזכר לקוחות זה אינו מהווה יעוץ משפטי ומוגש כשירות לקהל לקוחותינו.

צוות מחלקת המימון והבנקאות ישמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה:

עו"ד יונה גושן - גוטשטיין
ראש מחלקת מימון ובנקאות
yona@agmon-law.co.il
03-6078607

עו"ד איתמר שמעונוביץ
מחלקת מימון ובנקאות
itamash@agmon-law.co.il
03-6078607

עו"ד גילי ברטורא
מחלקת מימון ובנקאות
gilib@agmon-law.co.il
03-6078607

